



Latvijas Republikas Grāmatvežu asociācija

Grēcinieku iela 9-3, Rīga, LV-1050, Latvija
T +371 67333227
lrga@lrga.lv | www.lrga.lv



Latvijas Republikas Grāmatvežu asociācijas viedoklis par sagatavotajiem grozījumiem likumā "Par grāmatvedību" un Likumprojekta "Grozījumi likumā "Par grāmatvedību"" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumu (anotāciju)

Rīgā, 2019. gada 31. jūlijā

Nr. 32/V/2019

Latvijas Republikas Grāmatvežu asociācija (turpmāk tekstā LRGA) iepazinusies ar sagatavoto likumprojektu "Grozījumi "Likumā par grāmatvedību"" un "Likumprojekta "Grozījumi likumā "Par grāmatvedību"" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)" un izsaka savu viedokli šajā jautājumā. LRGA pozitīvi vērtē likumprojektā ietvertu mērķi: "ieviešanu Eiropas Padomes Moneyval ekspertu rekomendācijas, sakārtotu grāmatvedības ārpakalpojumu nozari, celtu grāmatvedības pakalpojumu kvalitāti un mazinātu ēnu ekonomiku" paredzot ieviest ārpakalpojuma grāmatvežu licencēšanu. Vienlaicīgi LRGA vērs uzmanību uz virkni nosacījumu, kuru ieviešana būtu obligāta, lai likumprojekta mērķis tiktu sasniegts, kā arī pretrunām un nepilnībām Likumprojektā.

- 1) Likumprojektā ietvertā termina jēdziens "ārpakalpojuma grāmatvedis" ir maldinošs, tiek uzsverts priekšstats tikai uz fizisku personu. LRGA iesaka mainīt terminu uz "grāmatvedības ārpakalpojumu sniedzējs", kura izpratnē ir gan fiziska, gan juridiska persona.
- 2) Nav skaidri formulētas atbildīgā grāmatveža funkcijas un atbildība (Likumprojekta 3.panta trešās daļas 2. punkts) – vai atbildīgais grāmatvedis atbild par licences saņemšanu, vai Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma prasību ievērošanu, vai kvalitātes nodrošināšanas jautājumiem grāmatvedības firmā, vai arī par sagatavoto gada pārskatu kvalitāti, u.c. LRGA uzskata, ka precīzi jānoformulē atbildīgā grāmatveža funkcijas un atbildība, jo šim jautājumam ir noteicoša nozīme tālākā regulējuma (tostarp, Ministru kabineta noteikumu) izstrādē. Jautājumam ir būtiskā ietekme uz grāmatvedības ārpakalpojumu nozares turpmākās darbības attīstību. Turklāt Likumprojektā nav norādīts atbildīgo grāmatvežu skaits, kuri jānodarbina attiecīgajā praksē, kas savukārt, neatbilst likumprojekta mērķim – celt grāmatvedības pakalpojuma kvalitāti.
- 3) Likumprojekts paredz citā starpā licences apturēšanu un anulēšanu (Likumprojekta 15.³ pants), kuru piemēro ārpakalpojuma grāmatvedim (ja pakalpojumu sniedzējs ir juridiska persona, tad firmai). Licences apturēšanas un anulēšanas gadījumā Likumprojektā nav atrunāta atbildīgo grāmatvežu atbildības pakāpe un veids.
- 4) Nav skaidrs, kādā veidā VID nodrošinās grāmatvedības ārpakalpojumu sniedzēju uzraudzību. Atbilstoši Starptautiskās grāmatvežu federācijas (IFAC) izdotajiem dokumentiem (tostarp, profesionālas darbības standartiem profesionāliem grāmatvežiem, tai skaitā, kuri sniedz grāmatvedības ārpakalpojumus – 1.Starptautisko kvalitātes kontroles standartu, starptautiskiem atzišanas kritērijiem, SMOs) un iedibināto pasaules praksi, ar uzraudzības jautājumiem saprot pasākumu kopumu, kas izpaužas profesionālās darbības kvalitātes nodrošināšanas pārbaudē un profesionālās ētikas normas ievērošanas kontrolē, kā arī sūdzību izskatīšanu un disciplināru sodīšanu par profesionālu standartu un ētikas normu neievērošanu. Savukārt Likumprojektā ietvertais regulējums ir vērst uz Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma

piemērošanas jautājumiem grāmatvedības ārpakalpojumu sniedzēju praksēs un neietver regulējumu attiecībā uz grāmatvedības ārpakalpojumu sniedzēju kvalitātes nodrošināšanas jautājumiem un ētikas kodeksa normu izpildi, kā arī neparedz atbildību par pārkāpumiem norādītajās jomās. LRGA, būdama IFAC dalīborganizācija, iedibināja un ievieš praksē uzraudzības mehānismu atbilstoši IFAC norādījumiem un rekomendācijām grāmatvedības ārpakalpojumu sniedzējiem, un iesaka Likumprojektā pārņemt IFAC uzraudzības modeli. Jāatzīmē, ka LRGA biedri – grāmatvedības ārpakalpojumu sniedzēji ir ieguvuši tiesības, un viņiem ir pienākums izmantot IFAC izdotos dokumentus, ieskaitot Starptautisko profesionālo ētikas kodeksu. Atbilstoši OECD paustam viedoklim, grāmatvedības ārpakalpojumu sniedzējiem savā darbā ir jānodrošina neatkarība, kas ir viens no Ētikas kodeksa pamatprincipiem.

- 5) Iesakām Likumprojektā ietvert nosacījumus uzņēmumiem, firmām u.tml., kuri būs tiesīgi izsniegt kompetenci un pieredzi apliecinošus sertifikātus. Piemēram, "kompetenci apliecinošs dokuments (apliecība, sertifikāts), ir tāds dokuments, ko izsniegusi Latvijas likumdošanas kārtībā akreditēta sertifikācijas iestāde vai kuras izsniegtais sertifikāts ir starptautiski atzīts". Likumprojekts neparedz prasības grāmatvedības ārpakalpojumu sniedzējiem tādās jomās, kā profesionālās kvalifikācijas pārbaude un uzturēšana, kā to paredz IFAC Starptautiskie izglītības standarti (International Education Standards, IES), kā arī prasības LRGA profesionālā grāmatveža sertifikāta vai ISO kompetences sertifikāta pretendentiem/sertificētiem grāmatvežiem. LRGA uzskata, ka Likumprojekts ir jāpapildina ar norādītajām prasībām, tai skaitā attiecībā uz tālākizglītības nepieciešamību grāmatvedības ārpakalpojumu sniedzējiem, kā arī normu, ka atbildīgā grāmatveža kvalifikāciju apliecina arī LRGA profesionālā grāmatveža sertifikāts vai ISO kompetences sertifikāts. LRGA un GSC (SIA "Grāmatvežu sertifikācijas centrs") izsniedz grāmatvežu kompetenci apliecinošus sertifikātus, uztur sertificēto personu reģistru, seko līdz sertificēto personu tālāk apmācībai, pieprasot iesniegt regulārās atskaites par profesionālās izglītības regulāru paaugstināšanuursos un semināros. LRGA un GSC sertificēto personu saraksts ir publiski pieejams.

Lai risinātu iepriekš aprakstīto situāciju un padarītu ārpakalpojumu grāmatvežu licencēšanu par efektīvu, Likumprojekts ir jāpapildina ar normu, kas paredz LRGA iesaistīšanu licencēšanas mehānismā, piemēram, paredzot sadarbību starp VID un LRGA grāmatvedības ārpakalpojumu sniedzēju uzraudzībā, tālākizglītības un citos ar grāmatvedības ārpakalpojumu sniedzēju licencēšanu saistītajos jautājumos.

Ņemot vērā iepriekš minēto, LRGA lūdz Finanšu ministriju nodrošināt iespēju apspriest kopā dotā Likumprojekta redakciju.

Dr.oec. Andrejs Ponomarjovs

LRGA valdes priekšsēdētājs

Paraksts (oriģināls)